

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

К. М. ВРУБЛЕВСЬКА-МІСЮНА канд. юрид. наук, доцент. каф. ПЗГД

К. О. ІСИЧКО, студент

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17*

Сьогодні питання волонтерства в Україні особливо загострено: соціальні, економічні та політичні обставини, що наразі склалися, призвели до суттєвого погіршення рівня життя населення. Щодня кількість людей, що потребують допомоги, зростає, а установ, що можуть таку допомогу надати, стає все менше. Держава не в змозі у повному обсязі забезпечити необхідним фінансуванням ні медичні заклади, ні заклади соціального забезпечення населення, ні військові структури, а вони сьогодні особливо потребують матеріальної допомоги. Саме тут необхідна участь небайдужих людей, а саме волонтерів [1].

Проблематикою волонтерського руху займалися такі відомі науковці, як Дж. Девіс, М.Харріс, К.Рочестер, та ін.. Крім того, волонтерство як соціальний феномен вивчали такі вітчизняні науковці, як Р.Вайнола, А.Капська, Н.Комарова. [2]

Тож що ж таке «волонтерська діяльність»? Згідно Закону України «Про волонтерську діяльність», волонтерська діяльність – це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги, а саме виконання волонтерами робіт та надання послуг на безоплатній основі. Слід зазначити, що волонтерська діяльність є формою благодійної діяльності. [1]

Волонтерська діяльність є основою побудови та розвитку громадянського суспільства. Вона втілює в собі найшляхетніші прагнення людства – прагнення миру, свободи, безпеки та справедливості для всіх людей. У період глобалізації та постійних змін світ стає меншим, більш незалежним, більш складним. [3 с.41]

Розповсюдження волонтерського руху в Україні відбувається у 2014 році, після Революції Гідності. І вже у 2021 року Україна піднялася зі 150-го (у 2010 році) на рекордне 44 місце у світовому рейтингу World Giving Index, котрий оцінює участь громадян у волонтерському русі.

На сьогодні, разом з громадськими та благодійними організаціями волонтери здійснюють закупівлю та доставку необхідних речей для Збройних Сил України. Окрім того, волонтери допомагають людям у постраждалих містах, розповсюджують серед населення продукти харчування, ліки, одяг, вирішують питання з тимчасовим прихистком, відновленням втрачених документів тощо.

Це – лише найвідоміші напрями волонтерства, адже список їхніх важливих місій значно ширший. Наприклад, здати донорську кров або надати

психологічну підтримку постраждалим від війни. Лише за даними вебсайту Національної соціальної сервісної служби України, станом на 30 травня 2022 року, до переліку організацій та установ, які можуть співпрацювати з волонтерами (зокрема й іноземцями та особами без громадянства) включені 719 організацій та установ. [4]

Волонтерський рух в Україні на сучасному етапі є проявом певної зрілості громадянського суспільства в Україні, доповнює функції державних органів, сприяє стабілізації та регулюванню суспільних відносин в умовах децентралізації. Водночас перед волонтерами та волонтерськими структурами постають суттєві проблеми, які можна згрупувати за такими напрямками:

- невідповідність волонтерської діяльності законодавству, новації у законодавстві, що ускладнюють волонтерську діяльність;
- спротив чиновників і консерватизм державних структур;
- випадки зловживань з боку волонтерів, діяльність псевдоволонтерів [5 с.34].

Певною мірою вдосконалити законодавче регулювання вказаних питань мають на меті проект Закону про внесення змін до Закону України «Про волонтерську діяльність» щодо підтримки волонтерської діяльності №7363 від 10.05.2022 та проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку та діяльності неприбуткових установ та організацій в умовах збройної агресії Росії проти України №7364 від 10.05.22, прийняття яких може суттєво вплинути на покращення ефективності діяльності волонтерів в Україні.

Перелік напрямів для волонтерства стає ширшим. Зокрема, додається напрямок з надання допомоги для подолання наслідків збройної агресії РФ проти України (очевидно, що цього пункту не було у оригінальному законі 2011 року).

З'являться передумови, аби розробити і втілити державні цільові програми з підтримки волонтерства та підвищення кваліфікації волонтерів.

Законопроекти стимулюватимуть практику договорів між неприбутковими організаціями та волонтерами [4].

Отже, волонтерство, у період «повномасштабного вторгнення РФ на територію України», має численні як соціальні так і політичні проблеми. Вирішенню багатьох із зазначених проблем перешкоджають, насамперед, високий рівень корумпованості державних інститутів і суспільства у цілому; процедури та регламенти, що не сприяють реальній зацікавленості владних структур і окремих чиновників у ефективному здійсненні своїх повноважень і обов'язків і прояву ініціативи у вирішенні завдань, що стоять перед ними. Саме тому важливо одночасно ухвалити законопроекти №7363 та №7364. Адже вони доповнюють одне одного і дозволяють у комплексі вирішити більшість зазначених проблем волонтерської спільноти. Саме прийняття вказаних законопроектів стане підґрунтям для того, щоб продовжувати зміцнювати «фундамент» українського волонтерства.

Список використаних джерел:

1. Волонтерська діяльність в Україні. 21.04.2016. Інтернет ресурс. Режим доступу: https://kau.in.ua/press-center/news/volonterska_djalnst_v_ukrajin/
2. Волонтерський рух в Україні під час проведення антитерористичної операції: історія, стан, проблеми. Інтернет ресурс. Режим доступу: <http://ipzn.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Volonterskyj-ruh-pid-chas-ATO.pdf>
3. Кривенко Ю. В. Волонтерська діяльність: поняття та ознаки. Часопис цивілістики. Одеса. 2015. С. 44.
4. Наталія Повтарь. Чому законодавчі зміни для волонтерів допоможуть усім українцям. 10.06.22. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://cedem.org.ua/analytics/zminy-dlya-volonteriv/>
5. Пенькова О.В., Касперович О.Ю., Іщенко О.В. Розвиток волонтерської діяльності в Україні як прояв активізації соціальних ресурсів громадянського суспільства: специфіка, проблеми та перспективи. 2016. С. 40.

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ СІМЕЙНИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

К. М. ВРУБЛЕВСЬКА-МІСЮНА канд. юрид. наук, доцент. каф. ПЗГД
М. К. МАКСИМЕНКО, студент
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

Малі сільгоспвиробники все більше прагнуть працювати легально та отримувати доступ до можливостей, які відкриваються державою для офіційно зареєстрованих підприємств. До таких організаційно-правових форм підприємницької діяльності належать сімейні фермерські господарства (СФГ), що мають статус і юридичної особи, і фізичної особи – підприємця. Починаючи з 2016 року, законодавством України передбачено можливість створення та функціонування СФГ. Сімейне фермерське господарство у світі сприймається як гарант продовольчої безпеки, інструмент політики зайнятості сільського населення, економічна основа сільської місцевості. ООН оголосила 2019-2028 рр. десятиліттям сімейних фермерських господарств.

Тривалий час законодавче регулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств містило істотні юридичні дефекти, оскільки були відсутні механізми реалізації правових приписів щодо державної підтримки сімейних фермерських господарств, порядку регулювання їх внутрішніх відносин, процедури набуття та припинення права членства тощо.